

SADRŽAJ

<u>UVODNE NAPOMENE</u>	
<u>Preporučena konfiguracija</u>	2
<u>Ograničenja</u>	2
<u>Osnovne tipkovničke kratice</u>	2
<u>Arhiviranje</u>	3
<u>INSTALACIJA I PRVI KORACI</u>	3
<u>OPCIJE „AŽURIRANJE“</u>	5
<u>Tečajne liste</u>	5
<u>Ažuriranje popisa valuta</u>	7
<u>Vrsta transakcija</u>	8
<u>Platni instrumenti</u>	9
<u>Vrsta mjenjačkog tečaja</u>	10
<u>Općih podataka</u>	11
<u>OPCIJE „BLAGAJNA“</u>	13
<u>Mjenjački poslovi</u>	13
<u>Uplate/Isplate u kunama</u>	15
<u>Uplate/Isplate u stranoj gotovini</u>	15
<u>Storniranje transakcija</u>	16
<u>Odnos banci na otkup</u>	17
<u>OPCIJE „IZVJEŠTAJI“</u>	18
<u>Blagajnički dnevnik</u>	18
<u>Stanje blagajne</u>	20
<u>Kumulativno izvješće</u>	20
<u>Dnevnik otkupa i prodaje</u>	20
<u>Popis transakcija</u>	21
<u>Analitički pregled transakcija</u>	22
<u>Pregled tečajnih lista</u>	23
<u>Broj ispisivanja potvrda o otkupu/prodaji</u>	23
<u>Popis zabilježenih stranaka</u>	23
<u>Izvoz podataka za potrebe nadzornih tijela</u>	23
<u>OPCIJE „SERVIS“</u>	25
<u>Radnici</u>	25
<u>Saldiranje blagajne</u>	26
<u>Servis baze podataka</u>	26
<u>Poslovne godine</u>	26
<u>Pomoć</u>	26
<u>Informacije o programu</u>	27

UVODNE NAPOMENE

Štovani korisniče,
zahvaljujemo vam se na izboru naše tvrtke i našeg programa MJENJAČNICA. Nadamo se da će vam ovaj program pružiti mnoga zadovoljstva u vašem svakodnevnom radu. Program, a i ova uputstva će se vremenom dopunjavati, pa bi nas radovala Vaša iskustva i prijedlozi.

Preporučena konfiguracija

Da bi program korektno radio, vaše računalo mora biti IBM PC kompatibilno sa sljedećim preporučenim minimalnim karakteristikama:

- Procesor: PENTIUM III
- Radna memorija: 256MB
- Operativni sistem: WIN98se, Me, 2000, Xp
- Štampač: Laserski A4 (za ispis izvještaja) i opcionalno POS 40 zankova (za ispis potvrda o otkupu/prodaji i drugih blagajničkih potvrda)

Ograničenja

Program je zaštićen copyrightom, pa stoga ne kopirajte program na drugo računalo bez ovlaštenja autora.

Osnovne tipkovničke kratice

U svakodnevnom radu koristit ćete sljedeće tipke:

F1 - F10	poziv pojedinih funkcija programa
Esc	izlaz iz pojedine opcije ili odustajanje
Enter	potvrda operacije pri unosu podatka ili izboru opcije
Strelice	pomicanje kroz kontrole za uređivanje teksta
PgUp	stranica gore (nazad)
PgDn	stranica dole (naprijed)
Ctrl Home	skok na početak liste ili tabele
Ctrl End	skok na kraj liste ili tabele
Home	skok na početak linije
End	skok na kraj linije
Del	brisanje znaka na poziciji kursora
BackSpace	brisanje znaka od pozicije kursora u lijevo
NumLock	uključivanje numeričkog dijela tastature
PrtSc	kopiranje sadržaja ekrana u "clipboard"
Shift	podizanje malih u velika slova
TAB	skok na sljedeće polje za unos podataka
Shift+Tab	skok na prethodno polje za unos podataka

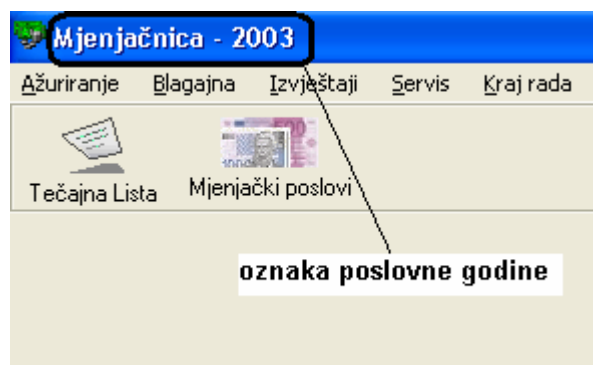
Obratite pažnju na tipke koje se aktiviraju tipkama **Alt, Ctrl** ili **Shift**. To znači da se prvo mora pritisnuti i zadržati tipka **Ctrl** te zatim pritisnuti druga tipka npr. **PgDn**.

Arhiviranje

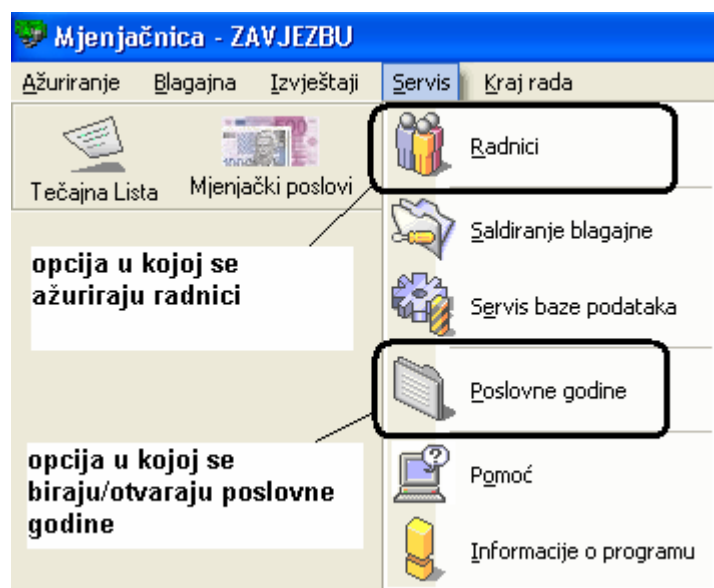
Mnogi korisnici zanemaruju arhiviranje podataka, a to je jedini način da budete sigurni od gubitaka podataka u slučaju havarije. Arhiviranje je najsigurnije raditi na vanjski medij (CD je preporučeni medij za arhivu) kojeg ćete odložiti izdvojeno od računala (bilo bi dobro da se arhive čuvaju na drugoj lokaciji nego je računalo). Jasno je da što češće radite arhivu to ćete manje podataka izgubiti. Kron d.o.o. Vam može ponuditi aplikaciju Handy Backup koja je jedan od najboljih softwera za arhiviranje na tržištu. U slučaju da sami želite raditi arhivu, najbolje je da arhivirate cjeli direktorij u koji ste instalirali mjenjačnicu. Ako želite arhivirati samo podatke to su datoteke koje imaju ekstenziju „mdb“.

Instalacija i prvi koraci

Sa instalcijskog medija pokrenite datoteku „setup.exe“ . Nakon završene instalacije programa bit će kreirane dvije poslovne godine: za vježbanje i tekuća poslovna godina. U kojoj ste poslovnoj godini možete saznati po naslovu osnovne forme (sl. 1). Pri svakom pokretanju program će se inicijalno otvarati u tekućoj poslovnoj godini. Poslovnu godinu mjenjate u opciji „[Servis/Poslovne godine](#)“ (sl. 2).

Slika 1

Slika 2

Sve opcije osim „[Servis](#)“ i „Kraj rada“ su u početku onemogućene. Prvo morate unjeti popis radnika i njihove lozinke (sl. 2). (Svaka opcija je detaljno opisana u nastavku ovih uputa.). Sad su aktivirane opcije „[Ažuriranje](#)“. Uočite da ulaz u bilo koju opciju morate autorizirati svojom lozinkom.

Krenite od dna prema vrhu, prvo namjestite opcije u „[Ažuriranje/Općih podataka](#)“, pa redom prema vrhu do „[Ažuriranje/Tečajne liste](#)“. Nakon što ažurirate i proknjižite tečajnu listu otvorene su i sve druge opcije programa. Prije nego nastavite rad preporučujemo da pročitate ove upute do kraja.

Opcije „Ažuriranje“

[Tečajne liste](#)

[Ažuriranje popisa valuta](#)

[Vrsta transakcija](#)

[Platni instrumenti](#)

[Vrsta mjenjačkog tečaja](#)

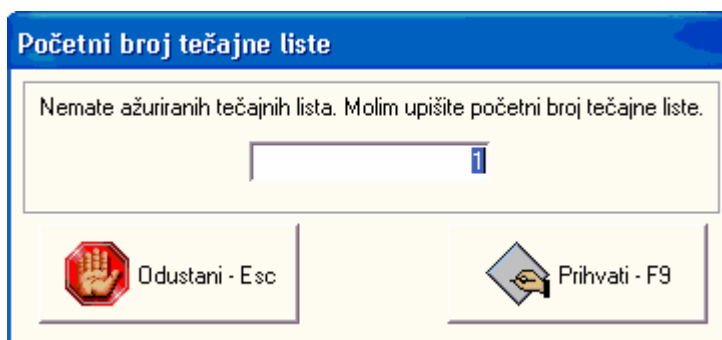
[Općih podataka](#)

Tečajne liste

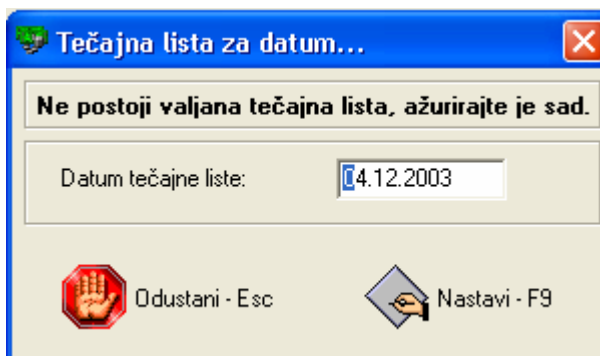
Opcija za ažuriranje tečajnih lista. Na početku radnog dana ažurirate tečajnu listu. Ako ažurirate prvu tečajnu listu prvo morate upisati broj tečajne liste (sl. 3). Ako je zatvorena blagajna prethodnog radnog dana program prilikom ulaska u ovu opciju pita datum tečajne liste koju ćete ažurirati (sl. 4) (možete odabrati tekući ili prethodne datume za koje nemate ažuriranu važeću tečajnu listu). Prethodna tečajna lista se kopira i dobiva status „U IZRADI“. Sad možete promijeniti tečajeve valuta koji su se promijenili od prethodnog radnog dana. Kad završite ažuriranje, tečajnu listu proknjižite i spremni ste za novi radni dan.

VAŽNO!! PAŽLJIVO PREKONTROLIRAJTE TEČAJNU LISTU PRIJE NJENOG KNJIŽENJA JER NAKNADNE PROMJENE TEČAJNE LISTE NISU MOGUĆE!!

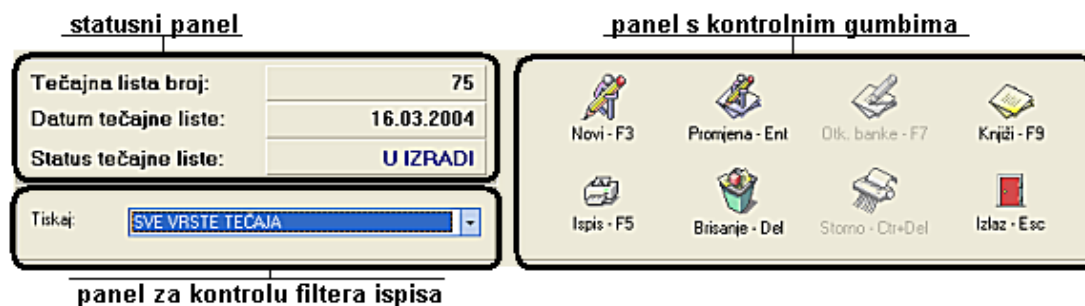
Tečajnu listu možete stornirati dok ne provedete prvu transakciju u radnom danu. Nakon storniranja morate unjeti novu tečajnu listu. Još jednom napominjemo da nakon prve transakcije tečajnu listu ne možete više stornirati, ako vam se potkrala greška na tečaju neke valute morate obustaviti poslovanje s tom valutom za taj radni dan.

Slika 3

Slika 4

Slika 5

Na slici 5 je prikazana kontrolna ploča opcije „Ažuriranje/ Tečajne liste“.

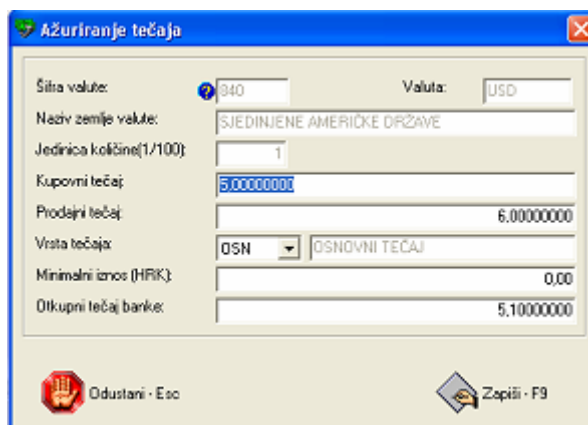
Statusni panel prikazuje broj, datum i status tečajne liste.

Panel s kontrolnim gumbima sadrži gumbe:

- **Novi-F3**, otvara novu stavku tečajne liste (novu valute).
- **Promjena-Ent**, mjenjanje podataka trenutno odabrane stavke.
- **Otk. Banke-F7**, nakon aktiviranja tečajne liste može se ažurirati otkupni tečaj banke.
- **Knjiži-F9**, knjiženje tečajne liste.
- **Ispis-F5**, ispis tečajne liste, ovisno o odabranoj opciji u panelu za kontrolu filtera ispisuje se cjelokupna tečajna lista sa svim vrstima tečaja, ili odabrana tečajna lista.
- **Brisanje-Del**, Brisanje stavke tečajne liste.
- **Storno-Ctrl+Del**, storniranje tečajne liste.
- **Izlaz-Esc**, Izlaz iz opcije „Ažuriranje/ Tečajne liste“.

Uočite da svaki kontrolni gumb ima tipkovničku kraticu: F3, Ent, F9, F5, Del, Ctrl+Del, Esc. Ovakve kratice ima svaki kontrolni gumb u programu, to su tipke na tipkovnici koje aktiviraju određeni kontrolni gumb bez da ga stisnemo mišem.

Ovisno o trenutnoj situaciji pojedini kontrolni gumbi će biti onemogućeni. U trenutku izrade tečajne liste aktivni su svi gumbi osim **Storno-Ctrl+Del** jer nema potrebe stornirati tečajnu listu koja je u izradi, nakon knjiženja tečajne liste aktivni su samo gumbi **Ispis-F5**, **StornoCtrl+Del** i **Izlaz-Esc** i konačno nakon provedene prve transakcije u radnom danu aktivni su gumbi **Ispis-F5** i **Izlaz-Esc**.

Slika 6

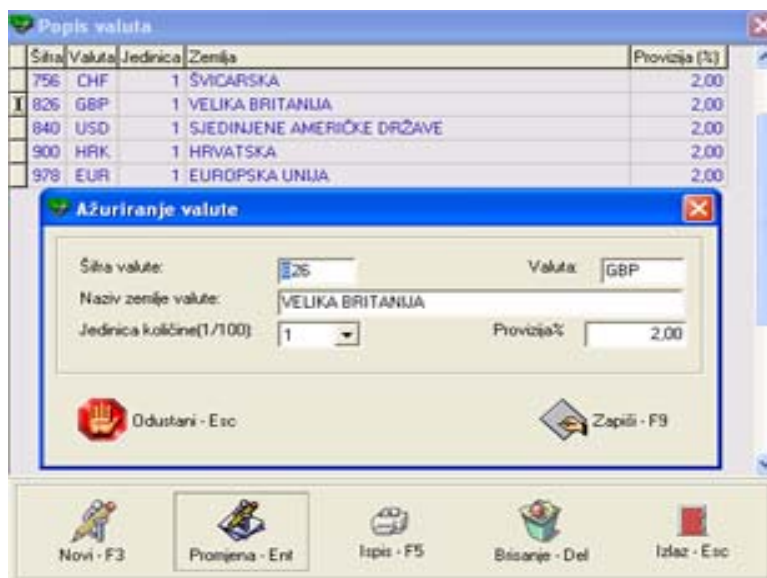
Novi-F3 ili **Promjena-Ent** kontrolni gumb otvara formu za upis i promjenu stavke tečajne liste (sl. 6). Forma sadrži polja za upis podataka:

- **Šifra valute**, broječana šifra valute. Možete unjeti samo valute koje su na popisu valuta, ali ne morate sve valute s popisa imati u tečajnoj listi. Ljevo od polja za upis broječane oznake valute je slika žutog upitnika u plavom polju, klikom na taj znak ili pritiskom tipke F1 kad ste pozicionirani u polju pored takvog znaga aktivirate formu

za pomoć, u ovom slučaju popis valuta s kojeg možete odabrati željenu valutu, ili čak unjeti novu ako je nemate na popisu valuta. Znak žutog upitnika ćete naći pokraj mnogih polja za unos podataka.

- **Valuta**, slovačna oznaka valute. Polje se ne može uređivati, već se mjenja ovisno o sadržaju polja **Šifra valute**.
- **Naziv zemlje valute**, sam naziv sve kazuje, također samo informativno polje.
- **Jedinica količine**, oznaka pariteta to jest za koliko jedinica strane valute vrijedi tečaj, još jedno informativno polje.
- **Kupovni tečaj**, kupovni tečaj strane valute, mora biti manji od prodajnog tečaja i manji od eventualnih povoljnih kupovnih tečaja.
- **Prodajni tečaj**, prodajni tečaj strane valute, mora biti veći od kupovnog i veći od povoljnih prodajnih tečaja.
- **Vrsta tečaja**, oznaka o kakvom se tečaju radi, osnovnom ili povoljnijem tečaju.
- **Minimalni iznos**, iznos u kunama za koji vrijedi povoljniji tečaj. Morate ga upisati ako se radi o povoljnijim tečajevima, a ako je u pitanju osnovni tečaj morate ostaviti nulu.
- **Otkupni tečaj banke**, tečaj po kojoj banka vrši otkup strane valute i čekova koji glase na stranu valutu. Ovo je jedini tečaj koji se može mjenjati nakon što se aktivira tečajna lista.

Ažuriranje popisa valuta

Slika 7

Opcija za ažuriranje popisa valuta. Kontrolni gumbi:

- **Novi-F3**, unosite novu valutu.
- **Promjena-Ent**, mjenjate podatke o valuti.
- **Ispis-F5**, ispis popisa valuta.
- **Brisanje-Del**, brisanje valute s popisa.
- **Izlaz-Esc**, izlaz iz opcije „Ažuriranje\Ažuriranje popisa valuta“.

Polja za upis podataka na formi za upis/promjenu podataka o valuti:

- **Šifra valute**, brojana šifra valute.

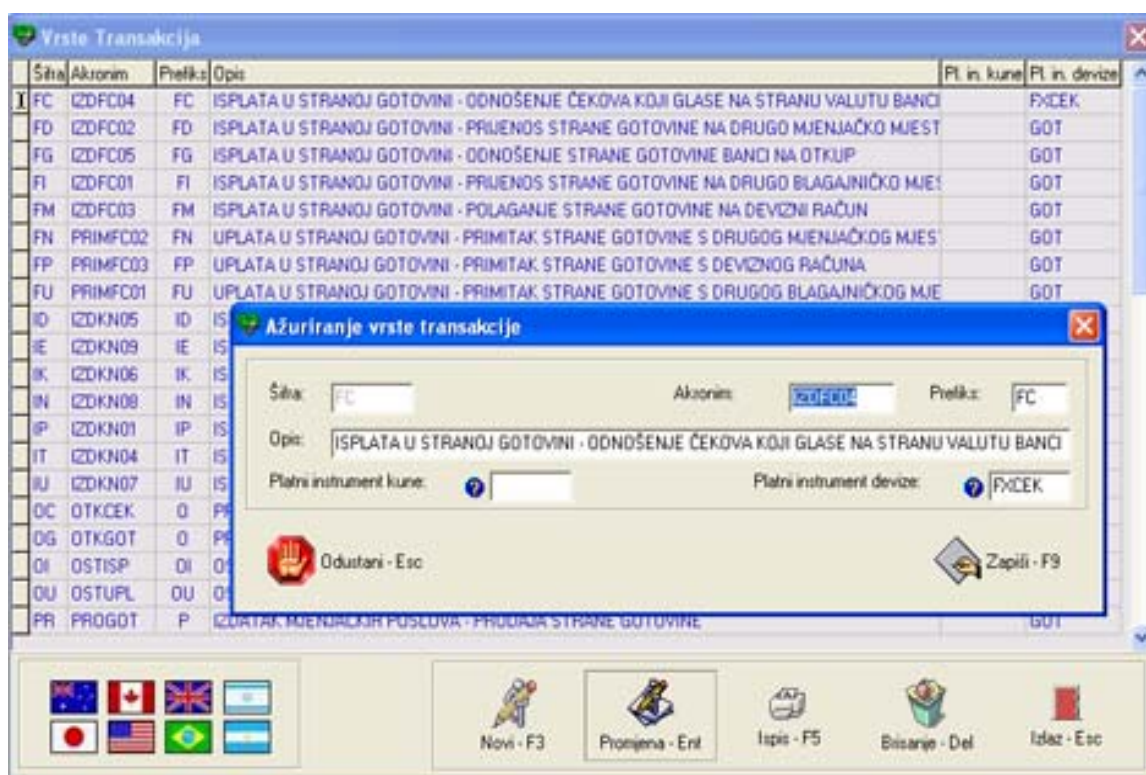
- **Valuta**, slovočana šifra valute.
- **Naziv zemlje valute**.
- **Jedinica količine(1/100)**, paritet valute to jest za koliko jedinica strane valute vrijedi tečaj. Preporučujemo da ako je to moguće uvijek koristite paritet 1.
- **Provizija%**, provizija koju naplaćujete prilikom otkupa strane valute. Možete je koristiti ako radite samo poslove otkupa.

Vrsta transakcija

Opcija za ažuriranje vrsta transakcija. Vrste transakcija, njihovi opisi i akronimi su propisani aktima HNB, nemojte ništa mjenjati ukoliko nije došlo do promjene tih akata. Neke promjene moći ćete ažurirati sami, a u nekim slučajevima će biti potrebna i programska intervencija.

Kontrolni gumbi:

- **Novi-F3**, unosite novu vrstu transakcije.
- **Promjena-Ent**, mjenjate podatke o vrsti transakcije.
- **Ispis-F5**, ispis popisa vrsta transakcija.
- **Brisanje-Del**, brisanje vrste transakcije.
- **Izlaz-Esc**, izlaz iz opcije „Ažuriranje\Vrsta transakcija“.

Slika 8

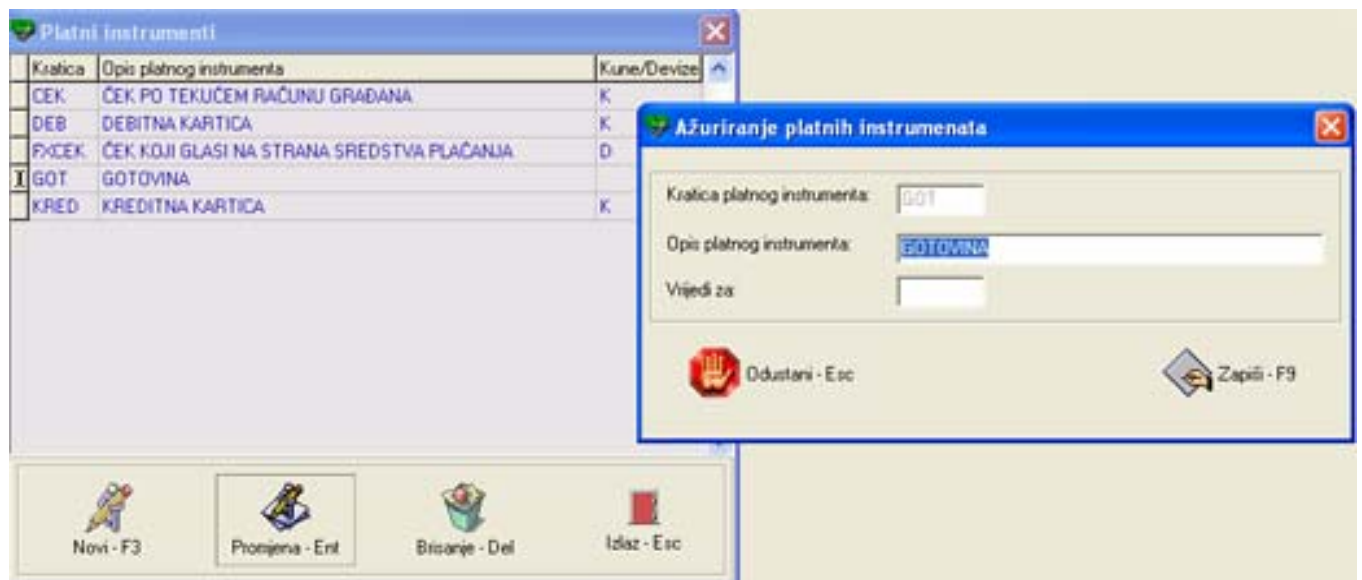
Polja za upis podataka na formi za upis/promjenu podataka o vrsti transakcije:

- **Šifra**, šifra transakcije.
- **Akronim**, akronim transakcije.
- **Prefiks**, prvi znakovi u serijskom broju transakcije. Svaka vrsta transakcije ima svoj vlastiti brojač počevši od 1 pa nadalje.
- **Opis**, opis transakcije.

- **Platni instrument kune**, oznaka platnog instrumenta u kunama. Ako transakcija ima kunski dio oznaka kuskog platnog instrumenta. Ako je unesen, transakcija u kunama je fiksno vezana uz taj platni instrument.
- **Platni instrument devize**, oznaka platnog instrumenta u devizama.

Platni instrumenti

Opcija za ažuriranje platnih instrumenata. Platni instrumenti, njihovi opisi i kratice su propisani aktima HNB, nemojte ništa mjenjati ukoliko nije došlo do promjene tih akata. Neke promjene moći ćete ažurirati sami, a u nekim slučajevima će biti potrebna i programska intervencija.

Slika 9

Kontrolni gumbi:

- **Novi-F3**, unosite nove platne instrumente.
- **Promjena-Ent**, mjenjate podatke o platnom instrumentu.
- **Brisanje-Del**, brisanje platnog instrumenta.
- **Izlaz-Esc**, izlaz iz opcije „Ažuriranje\Platni instrumenti“.

Polja za upis podataka na formi za upis/promjenu podataka o platnom instrumentu:

- **Kratice platnog instrumenta**.
- **Opis platnog instrumenta**.
- **Vrijedi za**, oznaka da li je platni instrument kunski (upisuje se slovo K), devizni (upisuje se slovo D), ili je pak i devizni i kunski. Takav primjer je na slici 9, gotovina je i kunski i devizni platni instrument.

Vrsta mjenjačkog tečaja

Slika 10

Kontrolni gumbi:

- **Novi-F3**, unosite nove vrste tečaja.
- **Promjena-Ent**, mjenjate podatke o vrsti mjenjačkog tečaja.
- **Brisanje-Del**, brisanje vrste mjenjačkog tečaja.
- **Izlaz-Esc**, izlaz iz opcije „Ažuriranje\Vrsta mjenjačkog tečaja“.

Polja za upis podataka na formi za upis/promjenu podataka o vrsti mjenjačkog tečaja:

- **Šifra vrste mjenjačkog tečaja.**
- **Opis vrste mjenjačkog tečaja.**

Inicijalno imate dvije vrste mjenjačkog tečaja:

- **OSN**, osnovni tečaj, temeljni tečaj valute.
- **POA**, povoljniji tečaj.

Ove dvije vrste ne možete brisati, možete im promjeniti samo opis. U početku imate samo jedan povoljniji tečaj oznaka POA, ako imate potrebu za dodatnim povoljnijim tečajevima morate ih naknadno unjeti i to s oznakama POA, POB, POC, POD itd. Osim ovih vrsti tečaja možete definirati i druge tečajeve ali oni će biti samo informativni bez utjecaja na sam program.

Općih podataka

Ažuriranje općih podataka.

Podaci o Tvrtci

Naziv Tvrtke: NEKA TVRTKA
 MBS Tvrtke: 1234567
 Mjesto Tvrtke: NEKO MJESTO
 Adresa Tvrtke: NEKA.ADRESA
 Telefon/Telefax: NEKI TELEFON

Podaci o Mjenjačkom mjestu

Naziv Poslovnice: NEKA POSLOVNICA
 Šifra Poslovnice: 01
 Mjesto Poslovnice: NEKO MJESTO
 Adresa Poslovnice: NEKA.ADRESA
 Telefon/Telefax: NEKI TELEFON
 Ovlaštena Banka: NEKA BANKA
 Provizija banke na otkupljenu valutu (%): 0,5
 Provizija banke na otkupljene čekove (%): 1,5

Podaci o domicilnoj valuti

Kratika brojačno: 191 Kratika slovačno: HRK
 Naziv države: HRVATSKA

Konfiguracijski parametri

Upis zaostalog prometa zbog "više sile"
 Mjenjač obavlja samo poslove otkupa
 Ispis potvrda na POS tiskač (40 znakova u redu)
 Aktivni meniji
 Glavni printer: Auto HP LaserJet 2100 on SERVER
 POS Printer: Auto HP LaserJet 2100 on SERVER
 Konvertiraj slova Tablica konverzije hrvatskih slova

Izgled

Pozadina tablica (1):	Šifra	Valuta	Jedinica	Kupovni
	191	HRK	1	1,0
Pozadina tablica (2):	705	SIT	100	3,1
	705	SIT	100	3,1
	705	SIT	100	3,1
	756	CHF	1	4,7

Slova u tablici: [Preview of text in a table]

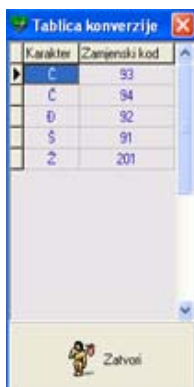
XP izgled

Zapisi - F9 Odustani - Esc

Slika 11

- **Podaci o Tvrtci**, podaci o ovlaštenom mjenjaču koji se ispisuju na izvještajima.
- **Podaci o mjenjačkom mjestu**, ako imate više mjenjačkih mjesta ovdje se ažuriraju podaci o mjenjačkom mjestu. Ako imate samo jedno mjenjačko mjesto, podaci o adresi mjestu i telefonima moraju biti isti kao i na „Podaci o Tvrtci“. Ova adresa se ispisuje na potvrdama. **Provizija banke** (ako je ugovorena) na otkupljenu stranu valutu i čekove koji glase na stranu valutu.
- **Podaci o domicilnoj valuti**, brojačna i slovačna oznaka domaće valute te naziv zemlje. Za Hrvatsku, 191, HRK, HRVATSKA .
- **Izgled**, namještanje korisničkog izgleda programa. Namještaju se dvije boje pozadine u tablicama kao i boja slova u istima. XP izgled se uključuje/isključuje kvačicom na ovoj opciji. Ukoliko koristite nešto starije računalo i pokazuju se teškoće u radu, isključite ovu opciju.
- **Konfiguracijski parametri**, parametri kojim se namješta ponašanje programa:
 - *Upis prometa zbog „više sile“*, ako je čekirano u mjenjačkim poslovima program će inzistirati da upišete serijski broj tiskanog obrazca. Nije obavezna upotreba ove opcije, ona isključivo služi kao „osigurač“ da ne zaboravite upisati *serijski broj tiskanog obrazca*.
 - *Mjenjač obavlja samo poslove otkupa*, ako je to Vaš slučaj obavezno označite ovu opciju time onemogućavate opcije prodaje i omogućavate korištenje provizija inače se provizije (čak ako su i unesene) ignoriraju. Možete promijeniti na početku radnog dana dok niste aktivirali tečajnu listu ili na kraju dana nakon obračuna dnevne blagajne.
 - *Ispis potvrda na POS tiskač (40 znakova)*. Format ispisa potvrda blagajničkih transakcija je prilagođen takvom printeru.
 - *Aktivni meniji*, hoće li se meniji automatski otvarati.
 - *Glavni printer*, printer (preporučujemo laserski A4) za ispis raznih izvještaja.
 - *Pos Printer*, printer za ispis blagajničkih potvrda.

- *Konvertiraj slova*, koristite ako imate problema s Hrvatskim znakovima prilikom ispisa na POS printer. Slova s popisa „Tablica konverzije hrvatskih slova“ se mjenjaju zadanim ASCII kodom (sl 12).

The screenshot shows a window titled "Tablica konverzije" with a table containing the following data:

Karakter	Zanjski kod
Č	93
Ć	94
Đ	92
Š	91
Ž	201

At the bottom of the window, there is a logo and the text "Zalvai".

Slika 12

Opcije „Blagajna“

[Mjenjački poslovi](#)

[Uplate/Isplate u kunama](#)

[Uplate/Isplate u stranoj gotovini](#)

[Storniranje transakcija](#)

[Odnos banci na otkup](#)

Mjenjački poslovi

Opcija koju ćete najviše koristiti, mjesto gdje obavljate blagajničke transakcije mjenjača valuta.

01 PRVI RADNIK		12.12.2003
Vrsta transakcije:	OTKGOT	PRIMITAK OD MJENJAČKIH POSLOVA - OTKUP STRANE GOTOVINE
Platni instrument kune:	GOT	Platni instrument devize: GOT
Valuta brojčano:	978	EUROPSKA UNIJA
Valuta slovčano:	EUR	
Tečaj:	7.50000000	OSNOVNI TEČAJ Jedinica: 1
Iznos u valuti:		500,00
Iznos u kunama:		3.750,00
Rezident:	N	Serijski broj tiskanog obreza: 1000001
Opis:	PROMJENA 500€	

Slika 13

Polja za upis podataka na formi mjenjačkih poslova:

- **Vrsta transakcije**, imate tri vrste transakcija koje možete odabrati:
 - o OTKGOT otkup strane gotovine.
 - o OTKCEK otkup čekova koji glase na stranu valutu.
 - o PROGOT prodaja strane gotovine. Ova opcija nije dostupna ukoliko ste u općim podacima označili da radite samo otkup.
- **Platni instrument kune**, platni instrument u kunama, ako se radi otkup fiksirana je na „GOT“ (gotovina). U slučaju prodaje možete odabrati između platnih instrumenata koji su označeni kao kunski.
- **Platni instrument devize**, ne možete mjenjati već se automatski popunjava na osnovu vrste transakcije.
- **Valuta brojčano**, brojčana kratica valute.
- **Valuta slovčano**, automatski se popunjava na osnovu brojčane kratice valute.
- **Tečaj**, tečaj koji će se primjeniti u transakciji. Automatski se bira ovisno o vrsti transakcije i kunskom iznosu transakcije (povoljniji tečajevi).
- **Jedinica**, paritet valute.
- **Iznos u valuti**, upisujete devizni iznos transakcije, kunski iznos transakcije se računa prilikom izlaza iz ovog polja.

- **Iznos u kunama**, kunski iznos transakcije na izlasku iz ovog polja računa se devizni iznos. Kao što vidite možete početi transakciju zadavanjem bilo koje strane (kunske ili devizne).
- **Rezident**, oznaka rezidentnosti. Ako stranka nije rezident u Hrvatskoj upisujete N, inače ostavite prazno.
- **Serijski broj tiskanog obrazca**, ako zbog objektivnih razloga neki period niste mogli koristiti program mjenjačnice, transakcije ste provodili koristeći tiskane obrazce banke s kojom imate sklopljen ugovor. U ovo polje upisujete serijski broj tiskanog obrasca korištenog u pojedinoj transakciji. Program će insistirati da popunite ovo polje u slučaju da je datum tečajne liste koja je u upotrebi različit od tekućeg ili ako ste u općim podacima označili opciju „**Upis prometa zbog „više sile“**“. Ako upisujete transakcije iz prethodnih radnih dana one za datum transakcije dobivaju datum tečajne liste, a za vrijeme fiksno 23:59.
- **Opis**, dodatni opis transakcije, na primjer ovdje možete upisati podatke o stranci.

Kontrolni gumbi:

- **Konverzija-F3**, (sl 14) obavljanje međuvautne konverzije. Konverzija se sastoji od dvije odvojene transakcije: transakcije otkupa strane valute ili čekova i transakcije prodaje strane valute.
- **Zapiši-F9**, proknjiži transakciju.
- **Zapiši dodatno-F7**, proknjiži transakciju. Program će tražiti da upišete podatke o stranci.
- **Odustani-Esc**, odustani od transakcije.
- **Zatvori**, izlaz iz mjenjačkih poslova.

PONUDA ZA KONVERZIJU USD->EUR		
TRANSAKCIJA: OTKUP STRANE VALUTE		
TEČAJ:	150,00	USD
	6,50000000	
	975,00	HRK
TRANSAKCIJA: PRODAJA STRANE VALUTE		
TEČAJ:	962,50	HRK
	7,70000000	
	125,00	EUR
OSTATAK:	12,50	HRK

Slika 14

U opciji „Konverzija“ kontrolni gumbi su:

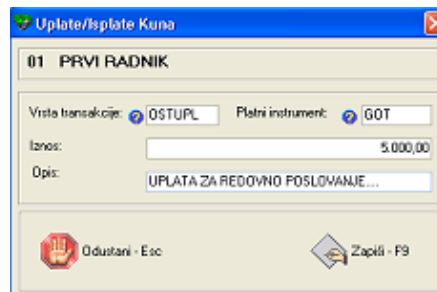
- **Izračunaj-F7**, dohvati informacije o konverziji prema zadanim uvjetima.
- **Ispis-F5**, ispiši ponudu za konverziju.
- **Provedi-F9**, ako stranka želi provesti ponuđenu konverziju pritiskom na ovaj gumb provode se dvije transakcije od kojih je sastavljena konverzija.
- **Zatvori- Esc**, odustajanje od konverzije.

Polja za upis podataka:

- **Iznos**, iznos u valuti koja se konvertira i platni instrument gotovina ili ček.

- **Krajnji iznos zaokruži na**, na koliko se zaokružuje iznos koji se isplaćuje, ovisi o najmanjim apoenima koje imate u kasi, npr ako stranka konvertira dolare u eure a u kasi imate apoenne od 5€ ovdje upišite 5, razlika se isplati u kunama.
- **Početna valuta**, brojčana šifra valute koja se konvertira.
- **Završna valuta**, brojčana šifra valute u koju se konvertira.

Uplate/Isplate u kunama

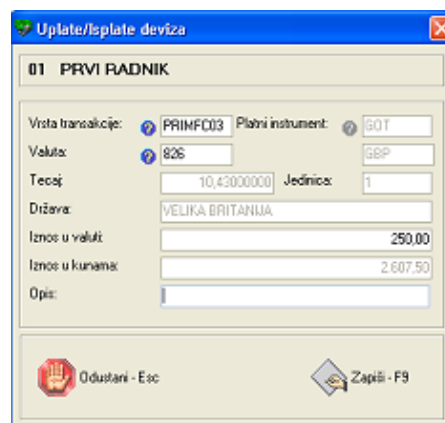

Slika 15

Blagajničke transakcije uplate/isplate kuna koje nisu vezane uz mjenjačke poslove. Polja za upis podataka na formi „Uplate/Isplate kuna“:

- **Vrsta transakcije**,
- **Platni instrument**, platni instrument vezan uz odabranu vrstu transakcije, popunjava se automatski osim za „ostale uplate“ ili „ostale isplate“ tad ga morate sami odabrati.
- **Iznos**, iznos uplate/isplate.
- **Opis**, dodatni opis transakcije (nije obavezan).

Uplate/Isplate u stranoj gotovini

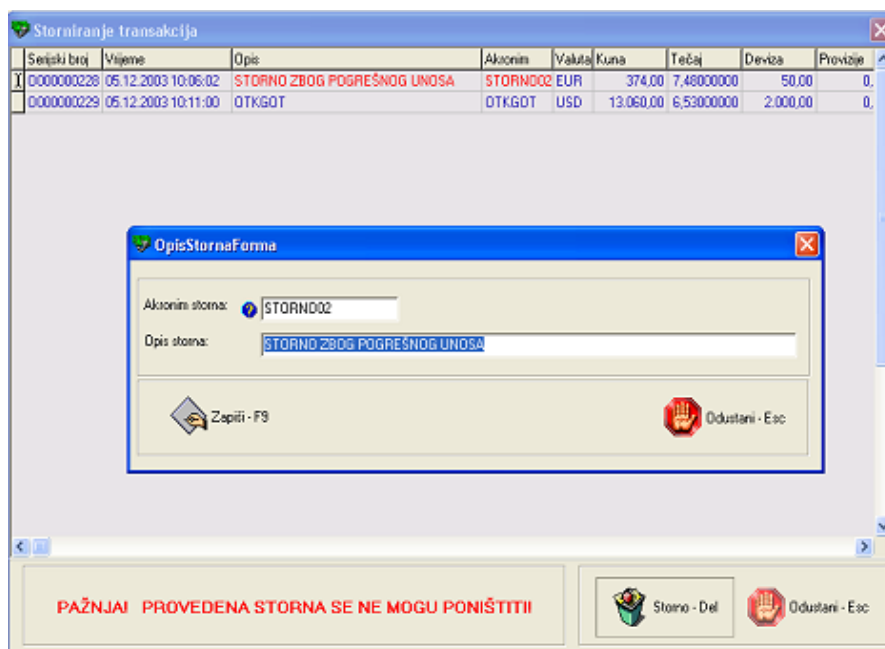
Slika 16

Blagajničke transakcije uplate/isplate deviza koje nisu vezane uz mjenjačke poslove. Polja za upis podataka:

- **Vrsta transakcije**.

- **Platni instrument**, platni instrument u devizama fiksna ovisno o odabranoj vrsti transakcije, osim kod „ostale uplate“ i „ostale isplate“ kad možete odabrati platni instrument.
- **Valuta**, broječna oznaka valute koja sudjeluje u transakciji.
- **Tečaj**, tečaj kojim se računa kunska protuvrijednost transakcije, to je uvijek osnovni kupovni tečaj osim u slučaju „UPLATA U STRANOJ GOTOVINI - PRIMITAK STRANE GOTOVINE S DRUGOG MJENJAČKOG MJESTA ISTOG OVLAŠTENOG MJENJAČA“ kad upisujete osnovni kupovni tečaj mjenjačkog mjesta s kojeg donosite devize.
- **Iznos u valuti**, iznos deviza.
- **Iznos u kunama**, iznos protuvrijednosti u kunama.
- **Opis**, dodatni opis transakcije (nije obavezan).

Storniranje transakcija

Slika 17

Stornirati možete samo transakcije tekućeg radnog dana. Da bi stornirali stavku nađite je na popisu i stisnite kontrolni gumb „**Storno-Del**“. Sad morate odabrati akronim storna „STORNO01“ storno na zahtjev stranke ili „STORNO02“ storno zbog pogrešnog unosa. Polje „**Opis storna**“ se popuni predefiniranim tekstom ili ga možete zamjeniti tekstom koji bolje odgovara Vašim potrebama.

Odnos banci na otkup

Valuta	GOT/FXCEK	Otkup	Prodaja	Razlika	Stanje u blagajni	Za isplatu	Valuta slovočano
705	GOT	50.000,00	150.000,00	-100.000,00	200.000,00	0,00	SIT
840	GOT	3.500,00	2.500,00	1.000,00	500,00	500,00	USD
978	GOT	5.700,00	5.500,00	200,00	6.200,00	200,00	EUR

Od: 24.04.2004 09:12:05
Do: 26.04.2004 21:31:40

Knjiži - F8 Izlaz - Esc

Slika 18

Na slici 18 je forma iz koje se vrši isplata zatečene strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu radi odnosa na otkup banci. Isplatnice se kreiraju na iznos koji je razlika između otkupa i prodaje. Period za koji se vrši isplata je uvijek od prethodne isplate do sad.

Ako zbog nekog razloga u blagajni nema dovoljno sredstava isplatnice se kreiraju na iznos koji je u blagajni. Program upozori na tu situaciju prvo generalno i ako ipak date nalog za isplatu još jednom za svaku valutu posebno.

Opcije „Izvjestaji“

[Blagajnički dnevnik](#)

[Stanje blagajne](#)

[Kumulativno izvješće](#)

[Dnevnik otkupa i prodaje](#)

[Popis transakcija](#)

[Analitički pregled transakcija](#)

[Pregled tečajnih lista](#)

[Broj ispisivanja potvrda o otkupu/prodaji](#)

[Popis zabilježenih stranaka](#)

[Izvoz podataka za potrebe nadzornih tijela](#)

Blagajnički dnevnik

Pregled dnevnika blagajne. Odaberite datum za koji želite izdvojiti blagajnički dnevnik, kliknite na „Izdvoji-F9“ i dobijete blagajnički dnevnik za taj datum.

Rbr.	Vrijeme	Opis pojedine transakcije	Serijski broj	Valuta slov.	Valuta broj	Tečaj
1	15.11.2003 22:29:05	IZDATAK MJENJAČKIH POSLOVA - PRODAJA STRANE GOTOVINE	P00000050	GBP	826	10,64073200
2	15.11.2003 22:43:20	PRIMITAK OD MJENJAČKIH POSLOVA - OTKUP STRANE GOTOVINE	000000099	EUR	978	7,50000000
3	15.11.2003 22:44:00	PRIMITAK OD MJENJAČKIH POSLOVA - OTKUP STRANE GOTOVINE	000000100	SIT	705	0,03160000
4	15.11.2003 22:44:19	IZDATAK MJENJAČKIH POSLOVA - PRODAJA STRANE GOTOVINE	P00000051	EUR	978	7,60000000
5	15.11.2003 23:31:37	PRIMITAK OD MJENJAČKIH POSLOVA - OTKUP STRANE GOTOVINE	000000101	EUR	978	7,50000000
6	15.11.2003 23:31:47	PRIMITAK OD MJENJAČKIH POSLOVA - OTKUP STRANE GOTOVINE	000000102	USD	840	6,49500000
7	15.11.2003 23:32:04	IZDATAK MJENJAČKIH POSLOVA - PRODAJA STRANE GOTOVINE	P00000052	USD	840	6,60000000
8	15.11.2003 23:32:13	IZDATAK MJENJAČKIH POSLOVA - PRODAJA STRANE GOTOVINE	P00000053	EUR	978	7,60000000
9	15.11.2003 23:32:22	PRIMITAK OD MJENJAČKIH POSLOVA - OTKUP STRANE GOTOVINE	000000103	CHF	756	4,75000000
10	15.11.2003 23:32:41	PRIMITAK OD MJENJAČKIH POSLOVA - OTKUP STRANE GOTOVINE	000000104	SIT	705	0,03160000
11	15.11.2003 23:32:49	PRIMITAK OD MJENJAČKIH POSLOVA - OTKUP STRANE GOTOVINE	000000105	EUR	978	7,50000000
12	15.11.2003 23:32:59	PRIMITAK OD MJENJAČKIH POSLOVA - OTKUP STRANE GOTOVINE	000000106	EUR	978	7,50000000
13	15.11.2003 23:33:10	IZDATAK MJENJAČKIH POSLOVA - PRODAJA STRANE GOTOVINE	P00000054	CHF	756	4,85000000
14	15.11.2003 23:34:04	IZDATAK MJENJAČKIH POSLOVA - PRODAJA STRANE GOTOVINE	P00000055	SIT	705	0,03215000
15	15.11.2003 23:34:18	IZDATAK MJENJAČKIH POSLOVA - PRODAJA STRANE GOTOVINE	P00000056	CHF	756	4,85000000
16	15.11.2003 23:34:59	PRIMITAK OD MJENJAČKIH POSLOVA - OTKUP STRANE GOTOVINE	000000107	SIT	705	0,03160000
17	15.11.2003 23:35:55	UPLATA U STRANU GOTOVINI - PRIMITAK STRANE GOTOVINE S DF FN00000010	SIT	705	0,03160000	
18	15.11.2003 23:36:33	IZDATAK MJENJAČKIH POSLOVA - PRODAJA STRANE GOTOVINE	P00000057	SIT	705	0,03215000
19	15.11.2003 23:40:39	IZDATAK MJENJAČKIH POSLOVA - PRODAJA STRANE GOTOVINE	P00000058	GBP	826	10,64073200
20	15.11.2003 23:40:48	PRIMITAK OD MJENJAČKIH POSLOVA - OTKUP STRANE GOTOVINE	000000108	EUR	978	7,50000000
21	15.11.2003 23:41:02	IZDATAK MJENJAČKIH POSLOVA - PRODAJA STRANE GOTOVINE	P00000059	CHF	756	4,85000000

Slika 19

Kontrolni gumbi i polja za upis podataka:

- **Datum**, polje u koje upisujete datum za koji tražite dnevnik blagajne.
- **Izdvoji-F9**, izdvajanje blagajničkog dnevnika za odabrani datum.
- **Obračun-F7**, obračun dnevne blagajne (sl. 20). Na kraju radnog dana morate obračun morate proknjižiti. **UPOZORENJE! NAKON ŠTO KNJIŽITE OBRAČUN DNEVNE BLAGAJNE, ZA TAJ RADNI DAN NE MOŽETE VIŠE NAPRAVITI NIJEDNU BLAGAJNIČKU TRANSAKCIJU.** Proknjiženi obračuni su zapamćeni u računalu te ih možete zatražiti u bilo kojem trenutku.
- **Ispis-F5**, ispis blagajničkog dnevnika. Ispis je prilagođen prema točki 3 Upute, a koja se poziva na točku 11 Odluke.
- **Izlaz-Esc**, izlaz iz dnevnika blagajne.

Na slici 20 je forma obračuna dnevne blagajne.

Valuta	Paritet	Tečaj	Početno stanje	Teč. rez. po val.	Prim. mjerj. post.	Izdst. mje. post.	Prinod od fin. dobiti	Prinod od provizije	Uplata u kunar
SEK	1	0,80833700	850,00		0,00	0,00			
HRK			687,09	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	
CHF	1	4,76000000	150,00		0,00	0,00			
HRK			714,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
GBP	1	10,43000000	25,00		0,00	0,00			
HRK			260,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
USD	1	6,52000000	150,00		2.000,00	1.000,00			
HRK			978,00	3,00	13.060,00	6.620,00	90,00	0,00	
EUR	1	7,48000000	1.690,00		100,00	0,00			
HRK			12.641,20	-33,80	748,00	0,00	0,00	0,00	
HRK			179.221,35		6.620,00	13.808,00			0,00

Primici u kunsku blagajnu na osnovu prodaje strane valute	
Uplate gotovine u kunsku blagajnu:	6.620,00
Uplata čekova u kunsku blagajnu:	0,00
Uplata slipova debitnih kartica u kunsku blagajnu:	0,00
Uplata slipova kreditnih kartica u kunsku blagajnu:	0,00

Rekapitulacija obračuna	
Ukupna obračunska tečajna razlika od prethodnog radnog dana:	-30,79
Ukupna obračunata tečajna razlika od prenosa s drugog mjerjačkog mjest:	0,00
Ukupna tečajna razlika od kupoprodaje:	90,00
Ukupna tečajna razlika od predaje banci na otkup:	500,00
Ukupno neplaćena provizija:	0,00
Ukupna provizija banke na predanu stranu gotovinu i čekove:	55,00

Slika 20

Kontrolni gumbi i polja za upis podataka:

- **Knjiži-F9**, knjiženje obračuna dnevne blagajne. **UPOZORENJE! NAKON ŠTO KNJIŽITE OBRAČUN DNEVNE BLAGAJNE, ZA TAJ RADNI DAN NE MOŽETE VIŠE NAPRAVITI NIJEDNU BLAGAJNIČKU TRANSAKCIJU.**
- **Ispis-F5**, ispis obračuna dnevne blagajne. Zbog širine obračuna ispis je na dvije polegnute A4 strane. Ispis je prilagođen prema točki 3 Upute, a koja se poziva na točku 11 Odluke.
- **Promjeni-Ent**, ako je došlo do razlike između obračuna konačnog stanja neke valute i prebrojanog stanja u blagajni ovom opcijom upisujete prebrojano stanje. Odaberete spornu valutu i stisnete ovaj gumb, otvori se nova forma za upis stvarnog stanja (sl. 21).
- **Izlaz-Esc**, izlaz iz obračuna dnevne blagajne.

Upis stvarnog stanja blagajne	
Izračunato stanje:	1.150,00
Stvarno stanje	1.100,00
 Odustani - Esc	 Zapiši - F9

Slika 21

Stanje blagajne

Uvid u trenutno stanje blagajne, po valutama i platnim instrumentima.

Valuta	Platni instrument	Opis	Stanje	
124	CAD	GOT	GOTOVINA	50,00
209	DKK	GOT	GOTOVINA	1.000,00
349	HUF	GOT	GOTOVINA	20.000,00
392	JPY	GOT	GOTOVINA	5.000,00
703	SKK	GOT	GOTOVINA	1.000,00
705	SIT	GOT	GOTOVINA	180.000,00
752	SEK	GOT	GOTOVINA	850,00
756	CHF	GOT	GOTOVINA	150,00
826	GBP	GOT	GOTOVINA	25,00
840	USD	GOT	GOTOVINA	1.150,00
900	HRK	CEK	ČEK PO TEKUĆEM RAČUNU GRAĐANA	3.385,31
900	HRK	DEB	DEBITNA KARTICA	45.435,92
900	HRK	GOT	GOTOVINA	107.481,28
900	HRK	KRED	KREDITNA KARTICA	15.905,83
978	EUR	GOT	GOTOVINA	1.790,00

Slika 22

Kumulativno izvješće

Valuta brojčano	Valuta slovačno	Otkup valuta	Otkup kune	Prodaja valuta	Prodaja kune	Rezidentnost	Platni instrument
705	SIT	50.000	1.450	21.600	21.600		GOT
840	USD	6.500	39.900	24.500	24.500		GOT
978	EUR	8.950	58.325	58.200	58.200		GOT
840	USD	2.500	15.250	0	0		FXČEK

Slika 23

Izvješće o kupnji odnosno prodaji strane gotovine i otkupa čekova koji glase na stranu valutu iz točke 7 Odluke. Zadajete period za koji kreirate izvještaj. Ispis je prilagođen prema točki 4 Upute, a koja se poziva na točku 7 Odluke.

Dnevnik otkupa i prodaje

Dnevnik otkupa strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu, i dnevnik prodaje strane gotovine.

Serijski broj	Valuta	Rezidenti	Nerezidenti	Ukupno	Tečaj	Kurs	Akcionar transakcije	Plati instrument
000000002 978		3.000,00		3.000,00	6,60000000	-19.800,00	DTK:GDT	GDT
000000003 978		250,00		250,00	6,50000000	1.625,00	DTK:GDT	GDT
000000004 840		3.000,00		3.000,00	6,10000000	18.300,00	DTK:GDT	GDT
000000005 705		50.000,00		50.000,00	0,02900000	1.450,00	DTK:GDT	GDT
000000006 840		1.000,00		1.000,00	6,10000000	6.100,00	DTK:GDT	GDT
000000007 978		1.500,00		1.500,00	6,40000000	9.600,00	DTK:GDT	GDT
000000008 840		2.500,00		2.500,00	6,20000000	-15.500,00	DTK:GDT	GDT
000000009 978		2.500,00		2.500,00	6,50000000	-16.250,00	DTK:GDT	GDT
000000010 978		1.700,00		1.700,00	6,50000000	-11.050,00	DTK:GDT	GDT
000000001 840		2.500,00		2.500,00	6,10000000	15.250,00	DTK:CEK	FX:CEK
P00000001 840		1.000,00		1.000,00	7,00000000	7.000,00	PRD:GDT	GDT
P00000002 978		2.500,00		2.500,00	7,40000000	-18.500,00	PRD:GDT	GDT
P00000003 705		150.000,00		150.000,00	0,04000000	6.000,00	PRD:GDT	GDT
P00000004 705		250.000,00		250.000,00	0,03900000	9.750,00	PRD:GDT	GDT
P00000005 705		150.000,00		150.000,00	0,03900000	5.850,00	PRD:GDT	GDT
P00000006 840		2.500,00		2.500,00	7,00000000	-17.500,00	PRD:GDT	GDT
P00000007 978		500,00		500,00	7,40000000	3.700,00	PRD:GDT	GDT
P00000008 978		5.000,00		5.000,00	7,20000000	36.000,00	PRD:GDT	GDT

Od: 01.01.2004
Do: 26.04.2004

Izdvoj - F9 Ispis - F5 Izlaz - Esc

Slika 24

- **Od**, datum od kojeg se kreira dnevnik. Nudi se početak tekuće godine.
- **Do**, datum do kojeg se kreira dnevnik. Nudi se tekući datum.
- **Izdvoji-F9**, izdvoji dnevnik za zadni period.
- **Ispis-F5**, ispis dnevnika otkupa strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu i dnevnika prodaje strane gotovine. Ispis je prilagođen prema točki 5 Upute, a koja se poziva na točku 12 odluke.
- **Izlaz-Esc**.

Popis transakcija

Pregled svih obavljenih transakcija. Odavde se mogu naknadno ispisivati potvrde o transakcijama.

Analitički pregled transakcija

Serijski broj	Datum i vrijeme transakcije	Valuta brojčano	Valuta slovčano	Akronim transakcije	Iznos u kunama	Platni instrument kune	Primijenjeni tečaj	Iznos
000000039	04.11.2003 10:53:48	036	AUD	OTKGOT	216,83	GOT	4,33659600	
000000069	10.11.2003 9:17:34	036	AUD	OTKGOT	433,66	GOT	4,33659600	
000000033	04.11.2003 10:43:02	036	AUD	OTKGOT	433,66	GOT	4,33659600	
000000035	04.11.2003 10:46:44	036	AUD	OTKGOT	433,66	GOT	4,33659600	
000000114	17.11.2003 21:36:48	036	AUD	OTKGOT	436,00	GOT	4,36000000	
000000117	19.11.2003 22:09:35	036	AUD	OTKGOT	654,00	GOT	4,36000000	
000000040	04.11.2003 10:55:41	124	CAD	OTKGOT	240,50	GOT	4,80999700	
000000216	30.11.2003 20:19:36	124	CAD	OTKGOT	479,00	GOT	4,79000000	
000000043	05.11.2003 8:39:32	203	CZK	OTKGOT	108,30	GOT	0,21661000	

Akronim:	OTK	Iznos u kunama:	< -
Šifra valute:		Iznos u devizama:	< -
Od datuma:	01.11.2003	Iznos provizije:	< -
Do datuma:	30.11.2003	Odgovorna osoba:	
Platni instrument kune:		Rezident:	
Platni instrument devize:		Opis:	

Složi po:	TEC_VALUTA_BROJCANO
IZNOS_U_KUNAMA	IZNOS_U_VALUTI
OPIS	
OZNAKA_PLATNOG_INSTRUMENTA_U_D	
OZNAKA_PLATNOG_INSTRUMENTA_U_K	
OZNAKA_REZIDENTNOSTI	
PRIMJENJENI_TEAJ	
SERIJSKI_BROJ	

Slika 25

Ovdje možete kreirati izvještaje prema Vašim željama. Elemente za koje ste sigurni upišete u odgovarajuća polja, ostala polja ostavite prazna. Rezultat možete sortirati po Vašoj želji pomoću kontrole „Složi po“, lijevo su nazivi raspoloživih polja, a desno polja koja ulaze u sort. Najbolje će biti da se primjena ove opcije opiše na primjeru:

Želimo pregledati promet otkupa u 11. mjesecu sortiran po valutama i iznosima:

- u polje „Akronim“ upišete OTK (kao što vidite možete upisati samo dio akronima, a program će izdvojiti sve stavke koje u akronimu imaju slog OTK, ist vrijedi i za druga slovčana polja),
- „Od datuma“ 01.11.2003,
- „Do datuma“ 31.11.2003,
- „Složi po“ odaberite TEC_VALUTA_BROJCANO i IZNOS_U_VALUTI.

Kliknete izdvoji, i dobijete željeni izvještaj.

Pregled tečajnih lista

Pregled korištenih tečajnih lista. Na lijevoj strani je popis svih ažuriranih tečajnih lista, na desnoj je trenutno odabrana tečajna lista. Tečajne liste se mogu ispisivati na isti način kao pri ažuriranju, znači možete odabrati hoćete li ispisati cjelu tečajnu listu ili pak samo određenu vrstu tečaja. Dodana je i kontrola za traženje određenog datuma.

Broj teč. liste	Datum teč. liste	Status	Zemlja	Šifra	Valuta	Jedinica	Kupovni tečaj	Prodajni tečaj	Vrsta
36	17.11.2003	AKTIVNA	AUSTRALIJA	036	AUD	1	4,36000000	4,41000000	
37	18.11.2003	AKTIVNA	AUSTRALIJA	036	AUD	1	4,20000000	4,30000000	
38	19.11.2003	AKTIVNA	AUSTRALIJA	036	AUD	1	4,37000000	4,40000000	
39	20.11.2003	AKTIVNA	AUSTRALIJA	036	AUD	1	4,39000000	4,39000000	
40	21.11.2003	AKTIVNA	KANADA	124	CAD	1	4,79000000	4,89000000	
41	22.11.2003	AKTIVNA	KANADA	124	CAD	1	4,70000000	4,80000000	
42	23.11.2003	AKTIVNA	KANADA	124	CAD	1	4,81000000	4,89000000	
43	24.11.2003	AKTIVNA	KANADA	124	CAD	1	4,82000000	4,87000000	
44	25.11.2003	AKTIVNA	ČEŠKA	203	CZK	1	0,21661000	0,23090700	
45	26.11.2003	AKTIVNA	ČEŠKA	203	CZK	1	0,20000000	0,21000000	
46	27.11.2003	AKTIVNA	ČEŠKA	203	CZK	1	0,21700000	0,23000000	
47	28.11.2003	AKTIVNA	ČEŠKA	203	CZK	1	0,22000000	0,22800000	
48	29.11.2003	AKTIVNA	DANSKA	208	DKK	1	0,99740800	1,01357700	
49	30.11.2003	AKTIVNA	DANSKA	208	DKK	1	0,90000000	1,00000000	
50	01.12.2003	AKTIVNA	DANSKA	208	DKK	1	0,99900000	1,01000000	
51	02.12.2003	AKTIVNA	DANSKA	208	DKK	1	1,00000000	1,00900000	
52	03.12.2003	AKTIVNA	MADARSKA	348	HUF	100	2,78304200	2,88035400	
53	04.12.2003	STORNIRAN	MADARSKA	348	HUF	100	2,60000000	2,70000000	
54	04.12.2003	STORNIRAN	MADARSKA	348	HUF	100	2,79000000	2,87000000	
55	04.12.2003	AKTIVNA	MADARSKA	348	HUF	100	2,80000000	2,86000000	
56	05.12.2003	AKTIVNA	JAPAN	392	JPY	100	5,41006100	5,43776200	
57	08.12.2003	AKTIVNA							

Trazi datum: 08.12.2003 Tiskaj: SVE VRSTE TECAJA Ispis - F5 Izlaz - Esc

Slika 26

Broj ispisivanja potvrda o otkupu/prodaji

Izveštaj o broju ispisivanja potvrda o otkupu/prodaji. Zadaje se period za koji se traži izveštaj. Prvo se ispisuju podaci za potvrde o otkupu, pa onda za potvrde o prodaji složene po datumu.

Popis zabilježenih stranaka

Pregled i ispis podataka uzetih o strankama shodno zakonu protiv pranja novca.

Izvoz podataka za potrebe nadzornih tijela

Zadaje se period i vrsta podataka koji se žele izvesti. Izvoze se samo kodirani podaci ili kodirani i nekodirani podaci. Izvozna datoteka je ASCII tekst datoteka. Za kodirane podatke izvoze se samo kodirani dio tablica. Ako se izvoze transakcije i tečajne liste u datoteci su prvo za pojedini datum tečajne liste pa podaci o blagajničkim transakcijama. U izvozu kodiranih i nekodiranih podataka u istom retku prvo je kodirani dio pa nekodirani dio i to za tečajne liste ovim redom:

```
KODIRANI_PODACI,
TL_BROJ_TECAJNE_LISTE,
TL_DATUM_TECAJNE_LISTE,
VALUTA_BROJCANO,
```

VALUTA_SLOVCANO,
VMT_VRSTA_TECAJA,
KUPOVNI_TECAJ,
PRODAJNI_TECAJ.

Kod blagajničkih transakcija izvoze se polja:

KODIRANI_PODACI,
TEC_TL_BROJ_TECAJNE_LISTE,
TEC_TL_DATUM_TECAJNE_LISTE,
TEC_VALUTA_BROJCANO,
VALUTA_SLOVCANO,
VTR_VRSTA_TRANSAKCIJE,
SERIJSKI_BROJ,
DATUM_I_VRIJEME_TRANSAKCIJE,
SIFRA_ODGOVORNE_OSOBE,
AKRONIM_TRANSAKCIJE,
IZNOS_U_VALUTI,
IZNOS_U_KUNAMA,
PRIMJENJENI_TECAJ,
IZNOS_PROVIZIJE,
OZNAKA_PLATNOG_INSTRUMENTA_U_K,
OZNAKA_REZIDENTNOSTI,
SERIJSKI_BROJ_TISKANOG_OBRASCA.

Pojedina polja su odvojena znakom „;“.

Opcije „Servis“

[Radnici](#)

[Saldiranje blagajne](#)

[Servis baze podataka](#)

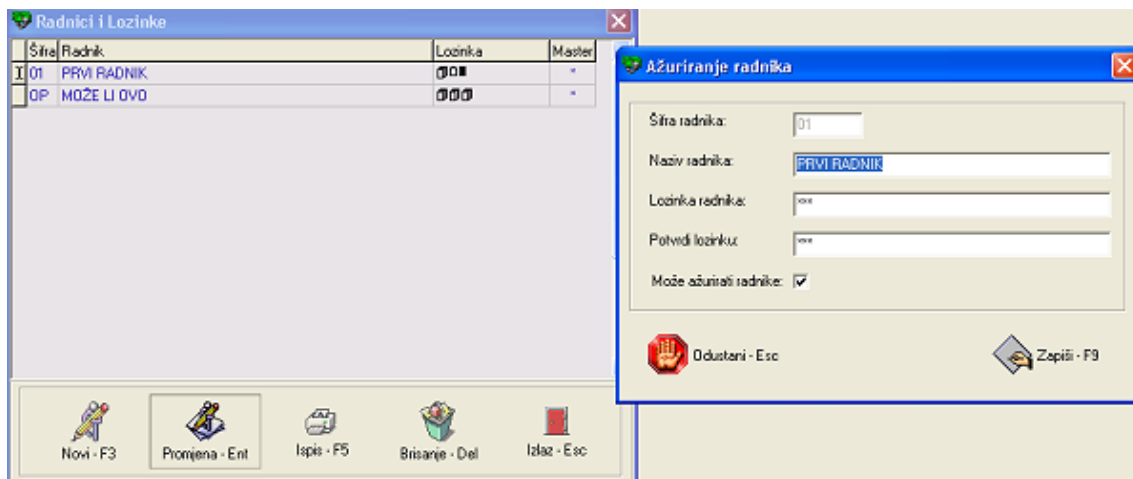
[Poslovne godine](#)

[Pomoć](#)

[Informacije o programu](#)

Radnici

Ažuriranje radnika i lozinki. Dok ne ažurirate popis radnika ne možete ulaziti u druge opcije programa. Nakon ažuriranja radnika lozinka je potrebna za ulaz u sve opcije programa.

Slika 27

Kontrolni gumbi:

- **Novi-F3**, unosite novog radnika.
- **Promjena-Ent**, mjenjate podataka o radniku.
- **Ispis-F5**, ispis popisa radnika.
- **Brisanje-Del**, brisanje radnika s popisa. Ne možete obrisati sami sebe osim ako niste jedini prijavljeni radnik.
- **Izlaz-Esc**.

Polja za unos podataka:

- „**Šifra radnika**“, dvoslovnna oznaka radnika.
- „**Naziv radnika**“, ime i prezime.
- „**Lozinka radnika**“, lozinka kojom će se radnik prijavljivati u opcije programa.
- „**Potvrdi lozinku**“, polje za potvrdu lozinke (da ne bi došlo do „tipfelera“).
- „**Može ažurirati radnika**“, radnik koji ima označenu ovu opciju može ući u opciju radnika.

Saldiranje blagajne

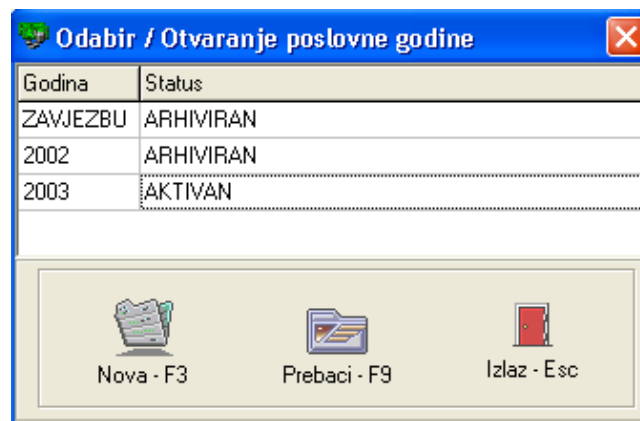
Opcija kojom stanje blagajne izračunamo na osnovu svih prometa od početka poslovne godine.

Servis baze podataka

Ovom opcijom kompromiraju se podaci, čime se ubrzava rad i korištenje istih.

Poslovne godine

Otvaranje i pregled arhivirane poslovne godine. U kojoj ste godini vidite u naslovu programa (gore lijevo). Program nakon instalacije automatski otvara dvije poslovne godine: ZAVJEZBU i tekuća godina. ZAVJEZBU služi Vam da se uhodate u program, isprobavate razne opcije i sl. Na svim ispisima iz ove poslovne godine pojavljuje se natpis „TISKANO IZ OPCIJE "ZAVJEZBU", NIJE ZA STVARNU UPORABU“.

Slika 28

Kontrolni gumbi:

- **Nova-F3**, arhiviranje tekuće i otvaranje nove poslovne godine. Na kraju poslovne godine ili početku nove pritiskom na ovaj gumb arhivirate godinu i otvarate novu. **PAŽNJA NAKON OVE OPERACIJE VIŠE NE MOŽETE KNJIŽITI U ARHIVIRANOJ POSLOVNOJ GODINI.** ZAVJEZBU ima oznaku da je arhivirana ali se u njoj može knjižiti.
- **Prebaci-F9**, prebacivanje u odabranu poslovnu godinu.
- **Izlaz-Esc.**

Pomoć

Otvaranje ovih uputa u programu. NAPOMENA, AKO STISNETE TIPKU F1 DOK IMATE OTVORENI MENI OTVARAJU SE UPUTE ZA TU OPCIJU PROGRAMA.

Informacije o programu

Osnovne informacije o programu.